

Gallo-Romeins Museum maakt sterke

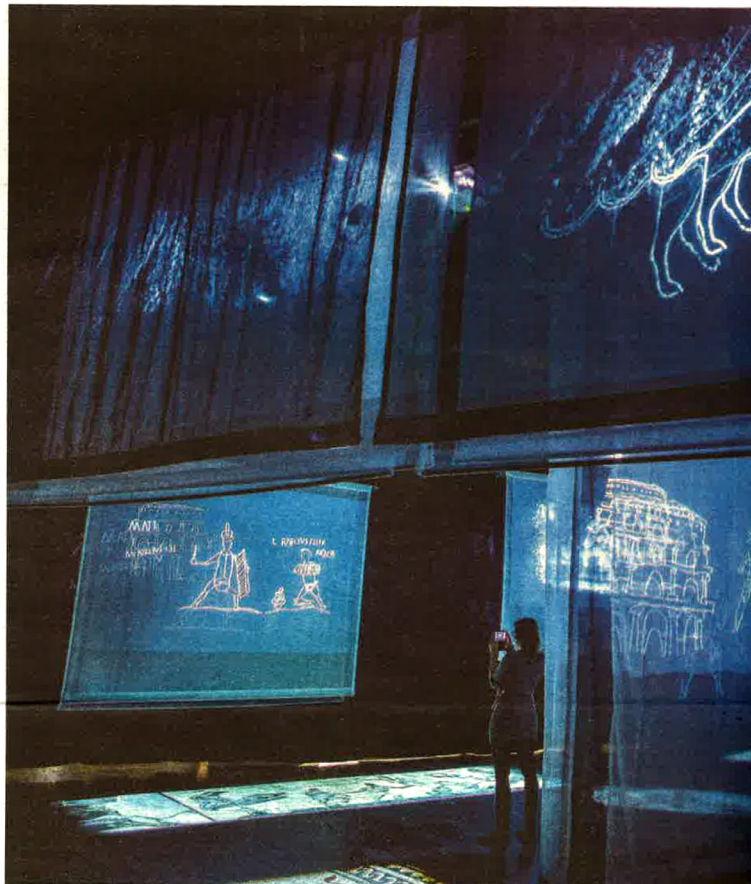
Het Colosseum geeft multimediaal al zijn geheimen prijs.

TONGEREN

Spektakel in het museum

Sexy als de hel, immer spectaculair en met een vreselijk ranzige rand. Slachthuis, executieplek én tempel van roem tegelijk. En eeuwen hondspopulair. Dat waren de gladiatorenspelen. Tot vandaag bestaan ze voort in de staande uitdrukking 'brood en spelen'. Waarmee machtigen in Rome het plebs koest hielden. Het Gallo-Romeins Museum maakt over dit thema dat generaties blijft fascineren een van de beste tentoonstellingen die het ooit gemaakt heeft. En dat wil iets zeggen. Vanaf nu te bezoeken.

Jan BEX

Graffiti over gladiatoren komt tot leven. FOTO: S LUC DALEMANS

"Honderdduizend bezoekers", voorspelde gedeputeerde voor Cultuur Igor Philijns in Het Belang van Limburg afgelopen maandag. Hij kwam tot dat cijfer op basis van duur - vanaf vandaag tot 3 april 2016 - en eerdere bezoekerscijfers. Misschien zelfs te voorzichtig. Dit museum dat in 2011 als eerste in België European Museum of the Year werd, groeide nadien verder in kunde. En dus, denken wij, zou deze 'Gladiatoren

- Helden van het Colosseum' wel eens een van de twee Tongerse records kunnen breken: dat van 'Vikingen', met 750 bezoekers per dag. Het record van 'Sagalassos' - 145.900 bezoekers in totaal, maar over een langere periode - breken zou pas echt een stunt zijn.

Veel nieuwsgierigheid

Waarom denken we dat het record wel eens zou kunnen sneuvelen? Er is opvallend veel nieuwsgierig-

heid. Zegt ongeveer iedere medewerker: "De mensen vragen nu al: 'En? Hoe is de tentoonstelling?'" Die belangstelling vertaalt zich

ook in veel media-aandacht. Gisteren alleen al struikelde je over de cameraploegen. En dat genereert dan weer extra nieuwsgierigen. Is de tentoonstelling die interesse wel waard? Ja. Alleen al kwantitatief. Nooit eerder zijn zoveel topstukken over de gladiatoren-cultuur samen te zien. Anders moet u 46 Europese musea bereizen. Nu kan u gewoon naar Tongeren. En nadien eventueel nog naar Aarhus of Nijmegen, de twee andere ar-

cheologische musea die door het Colosseum in Rome zijn benaderd om een reizende tentoonstelling over gladiatoren te maken. Sommige stukken hebben zelfs nooit eerder Italië verlaten. Na maximum 18 maanden moeten die stukken van de Italiaanse wet wel terug naar thuis.

Voor mijn liefste man

Kwalitatief oké? Molto bene. Van een piepklein object zoals een op-

De vrijgelatene Ulpia Syntyche heeft dit laten maken voor haar liefste man, die het heeft verdiend

tekst op de urne van de Tongerse gladiator Marcus Ulpilus Felix

Indrukwekkende helmen onder de ashemel van Pompeii.

De asurne van de Tongerse vechtmachine Marcus Ulpilus Felix.

expo over Gladiatoren

Premier Charles Michel en gedeputeerde van Toerisme Igor Philijns openen de tentoonstelling gisteravond.

→ Verzekerd voor 19 miljoen

Directeur Colosseum: "Nooit eerder zoveel samen gezien"

Rosella Rea, directeur van het Colosseum, was gisteren ook in Tongeren toen de tentoonstelling voorgesteld werd aan de pers. Opvallend: ze wilde niet begeleid worden bij het ontdekken van een expo die zijzelf heeft mogelijk gemaakt. "Ik wil het alleen zien", zei ze. En achteraf...? Toen was ze ontroerd. "Ongelooflijk wat hier samen te zien is. Ik ben een specialiste. Maar zelfs ik heb zoveel topstukken, die getuigen over de gladiatoren, nooit eerder samen gezien. Deze expo is bijzonder geslaagd. Ik ben blij. We hebben met het Gallo-Romeins Museum een aangename en zeer professionele partner gevonden."

Totale verzekerde waarde: 19 miljoen euro
Een tentoonstelling als die van de Gladiatoren maken - een samenwerking tussen drie musea,

het Colosseum, tentoonstellingsbouwer Contemporanea Progetti en museale marker Expona - is complex geweest met meer dan 200 topstukken uit 46 verschillende Europese musea. Die objecten zijn in het totaal verzekerd voor 19 miljoen euro.

Extra's in Tongeren

Wat u in Tongeren ziet, heeft in het totaal 2.400.000 euro gekost. Daarvan komt 1,2 miljoen euro van de provincie Limburg. De drie partnermusea (Tongeren, het Deense Aarhus en het Nederlandse Nijmegen) betalen voor het gemeenschappelijke reizende deel elk 600.000 euro. De provincie Limburg heeft daar nog 600.000 euro aan toegevoegd. Onder meer voor speciale stukken die alleen in Tongeren te zien zijn zoals de grafurme van onze Tongerse gladiator. Ook speciaal voor Tongeren geproduceerd: de geanimeerde graffiti door Johan Schelfhout van Maverick.

gerold loden verwensplaatje, teruggevonden in het Colosseum, om de gladiator daar beneden naar de verdoemenis te wensen. Tot verbijsterend knap uitgewerkte bronzen pronkhelmen uit Pompeii. En dat gepresenteerd onder een bewegende ashemel. Ook het zware werk mag gezien: een 3.000 kilo wegend fragment uit de necropool bij de Porta Stabia in Pompeii is een spektakelstuk dat net als vele andere stuk-

ken zijn geheimen eenvoudig prijsgeeft via de audiogids. Het meest ontroerende stuk heeft zowaar Tongerse banden: de grafurme van *murmillio* Marcus Ulpius Felix, een *Tunger* die 45 werd, zeer oud voor een gladiator. Hij was bovendien veteraan, vertelt de tekst op de urne. Hij overleefde de arena en moet dus een vechtmachine geweest zijn. Zijn vrouw prijst hem de hemel in: "De vrijgelatene Ulpia Syntyche heeft dit la-

ten maken voor haar liefste man, die het heeft verdiend."

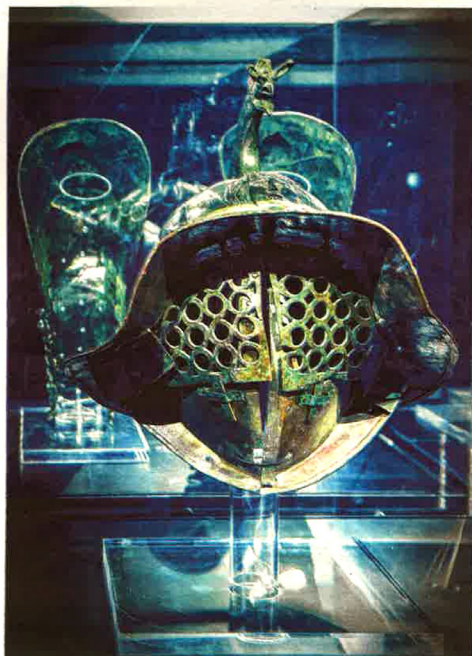
Spektakelstuk

Er is ook nog de opbouw: hier zit ritme en variatie in. Van klassiek educatief, ruim informierend en veelzijdig tot heel kindvriendelijk met levensechte gladiatorenpoppen. Maar ook met momenten van ontzetting als u leert wat *damnatio ad bestias* betekent: veroordeelden voor de leeuwen gooien. Tot slot, een verbluffende finale: op schermen ziet u eenvoudig, maar knap geanimeerde graffiti met vechtende gladiatoren en dieren terwijl op de vloer haarscherpe en kleurrijke mozaïeken geprojecteerd zijn. Op uw hoofdtelefoon hoort u dan weer beesten grommen en brullen, publiek joelen en juichen. En veel metaal op metaal. *Mortuari te salutant*. En u zit middenin dat spektakel.

Nooit eerder zijn zoveel topstukken over de gladiatorencultuur samen te zien. Anders moet u 46 Europese musea bereizen, nu kan u gewoon naar Tongeren

Zo begon een dag in het Colosseum: de moedige jager en het grote beest.

Pronkbeeld uit Pompeii.